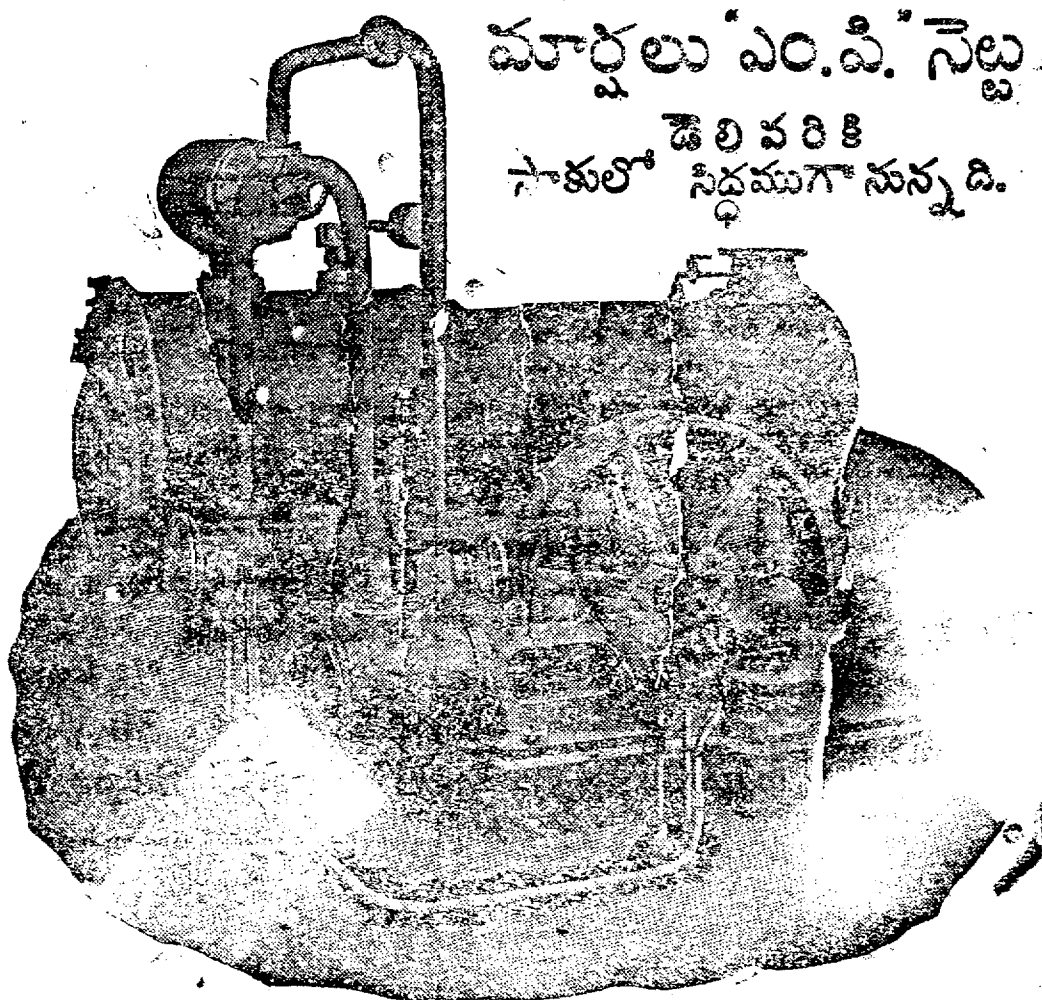

310209 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } డిసెంబరు 1921 వ సం. సెప్టెంబరు నెల 26 తేది సోమవారము } No. 46.
 పంపిణీ. ర } ఈ పత్రిక నాడు సంవత్సర భాద్రపద మాస బహుళ నవమి గా. } సంచిక. ౧౪౩

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
 మొదలగువాటిలో పయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు
 డెలివరీ వివరము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాను దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్షలు సన్ను ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే: డిజిటాల్, తంజావూరు. నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయమగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనిలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0

వండ్ల పొడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
 బాంబాయి - మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2883

మీరు జయహింద్ కత్తికేశవారాజు చాలా జడలికయిండు సమయములో ప్రైవేట్ పెద్దెండ్లు సిండులు
 సమయములో నైసను ఈ అక్రమము యొక్కయోగించిన జంబి రోజాపుష్పముల వాడనకు యిచ్చి ముగిసిన
 అసంతృప్తిని ముఖమునకు వాంతి నిచ్చును.

రోబినియా లైలము

నేనకాలములో ఉపయోగించుతూ కత్తికేశవారాజు చాలా జడలికయిండు సమయమును యిచ్చును.
 అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి వైద్యులములోను ఆకళ్యేకము.
 ఎల్లప్పుడూ విక్రయించబడును.

ఓటో మోహిని ధర బుద్ధి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0
 రోబినియా లైలము ధర బుద్ధి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియంగా కంపెనీ, 6 జంబులపేటి, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గా

మీరు-

తక్షణమే

ప్రాసిన రహిత ఖర్చులు కూడను అపేక్షి

ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రం"

ప్రసరకుడు!

వైద్యశాస్త్ర ముగిసే

అతంతగ్రహ యావధాలయం

బెజవాడ వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరునివద్దనుంచి)

రాజకీయసభలు.

మాలానా మహమ్మదాలీగారిని పట్టుకొన్నందుకు ప్రజలు భయపడలేదు. 15, 16 తేదీలను జోరునవ్వ ములు కురియించుచు. 17 వ తేదీన గాంధీచావులో డాక్టరు భన్వాడరావుచేత శ్రరావుగారి అధ్యక్షతనకు పురజనులసభ జరిగెను. వేలకు వేలు ప్రజలు వచ్చిరి. మాయూరి హిందూమసల్మాను నాయకులు పాల్గొనిరి. మహమ్మదాలీగారికి భిన్నమతములు జేరేయుల కృతజ్ఞత వల్ల డింపబడినది. వైద్యశాలములలో నుద్యమము కొనసాగించుటకు డాక్టర్ భన్వాడరావును బాగుగా అవలంబించుటకును తీర్మానింపబడినది. మరునాడు 18 వ తేదీన దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు మర్రి వెంకటసుబ్బయ్యగారు చీమకుర్తి బసవయ్యగారు గుంటూరునుండి విచ్చేసిరి. ఇంకను పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. అయ్యదేవర కాశీశ్రీరావుగారి రథ్యక్షత వహించిరి. కొండా వెంకటప్పయ్యగారు పాల్గొనిరి. విదేశ వస్త్రములు ధరించి సభకు వచ్చినవారిందరిచేత మరుసటి దినము నుంచి విదేశ వస్త్రములు వినియోగించి స్వదేశ వస్త్రములనే ధరించెదమని శపథములు చేయించిరి. 19 వ తేదీన కొండా వెంకటప్పయ్యగారును మాయూరి ప్రముఖులును విదేశ వస్త్రములను అమ్ముచున్న దుకాణాదార సభగావించిరి. ఇదివరకున్న సరుకును వర్తకుల యిష్టము వచ్చినట్లు అమ్ముకొనునట్లును ఇంతటియింది రాట్న పురమునూ రాట్న పురమునట్టలనుమాత్రమే తెప్పించి వ్యాపారముచేయునట్లును స్వదేశములను నూలున్న బట్టలనుకూడా 1921 సంవత్సరమునెల కాలమువరకున్న తెప్పించునట్లును నుండునట్లును ఒక ప్రమాణపత్రమును వ్రాసి చాలామంది బట్టలవర్తకులు సంతకము చేసినారు.

19వ తేదీ సాయంత్రము గాంధీచావులో దాసు మహానాథన రావుగారి అధ్యక్షతనకు బహిరంగసభ జరిగినది. కొండా వెంకటప్పయ్యగారును మరొకందరును ఉపన్యసించిరి. ప్రతిసభలోను విదేశ వస్త్రదహనము గావించబడినది.

శ్రీల సభలు.

నాలుగయిదు రోజులనుండియు శ్రీమతి బులుసు సూరమ్మగారు రామమోహనధర్మభాండారములో శ్రీలసభలు చేయుచున్నారు. రోజురోజుకు శ్రీలు ఎక్కువ ఉత్సాహముతో సభలకు వచ్చుచున్నారు. రాట్నములు తిప్పి నూలు వడకడమనియు ఇంతటినుండియు సదరునూలుతోనే బట్టలు నేయించుకొని తామును తమపిల్లలను ధరించెదమనగా స్వరాజ్యము త్వరగా వచ్చుటకు తోడ్పడెదమనియు గాంధీనాటి సభలో ఆరువందలమంది శ్రీలు శపథములు చేసిరి. నూరమ్మగారు మరొకందరి శ్రీలుసహా బరంపురము ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభలకు వెళ్లినారు మాపురములోని ఎన్నికలలో ముగ్గురు పురుషులను ఇద్దరు శ్రీలును రాష్ట్రీయసభకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనిరి. బట్టలనూలువర్తకులసభ

21 వ తేదీ సాయంత్రము శివాలయములో బట్టలనూలు వ్యాపారము చేయు హిందూమహమ్మదీయ మార్వాడివర్తకులందరును సభచేసినారు. త్రికృష్ణమోహనాలూగారు ఆధిపత్యము వహించినారు. ఇంతటినుండియు విదేశ వస్త్రములను నూలునతెప్పించుమనియు స్వదేశములను నూలునవస్త్రములనుకూడా 1921 సంవత్సరమునెల కాలమువరకు తెప్పించుమనియు రాట్న పురమునూ బట్టలనుమాత్రమే తెప్పించి వ్యాపారము చేసెదమనియు ఇదివరకు నిర్ణయమున్న సరుకును విధిలేక పుచ్చుకొనవలసివచ్చే ప్రాత కంట్లాట్టల సరుకును యిష్టమువచ్చిన విధముగా విక్రయించుకొనెదమనియు బట్టిలో తిమకట్టుబాటులో చేరిన వర్తకులవద్ద మాత్రమే బట్టలు నూలు ఇచ్చి పుచ్చుకొనెదమనియు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించు సంతకముల నందరును చేసినారు. ఆంధ్రదేశమునకు బెజవాడ వర్తకులు మార్గదర్శకులై ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాల్పడినారు.

మ్యునిసిపాలిటీ

మ్యునిసిపాలిటీ ప్రకారము 1920 సంవత్సరం అక్టోబరు నెలలో జరిగిన సభలను విన్నవించు ఇంతవరకును జరుపలేదు. పురపాలకాధికారి అనుగ్రహమువలన మా చైర్మన్ గారియొక్కయు ప్రాతీకొన్నియలయొక్కయు వదవుల ఆయా ర్థాయములు సాధ్యమయ్యెడివి. పుష్కరము కాగానే క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగునేమో నని ఆశపడితిమి. వెనుకటి జి. ఓల్సన్ యు ఏమయినవో తెలియదు. ప్రజల జన్మహక్కును ఎన్నిక

సాధ్యమయ్యెడివి. ఓట్ల తీర్మానములునుంటు గలిసినవి. ఎన్నికలు జరిగితే అసహాయవారులే కానియు నిండు ననుభయము. ప్రస్తుతమున్న కాన్సిలర్ల ఓట్లకు ఇప్పుడు ప్రతి నిధులు కారని స్పష్టపడుచున్నది. ఓట్లకు నోరుమాసి కొని ఉరుకొనెదరా లేక పన్నులను మనివేసి మ్యునిసిపాలిటీని లాంగ్ వేదరా?

మొలలి రాజపురం

బెజవాడకు ఆరుఫర్లాంగుల దూరములో నున్నది. దానిని ఆప్రజల యిష్టము పుచ్చుకొనకుండగానే మాచైర్మన్ మానుమంతరావు పంతులుగారి సిఫారసుపైన బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీలో చేర్చినారు మొలలిరాజపురపుప్రజలకు ఈసంగతి తెలిసినది. తమకు మ్యునిసిపాలిటీ అక్కరలేదని తీర్మానించినారు. పన్ను లిచ్చుటకు నిరాకరించినారు. కలగ వచ్చినప్పుడు మ్యునిసిపలు నాకర్లచేత పనులు చేయించుకొనక వెళ్ల గొట్టినారు. మ్యునిసిపాలిటీలోనుంచి వెంటనే తమను తొలగించవలసినదనియు తేనియెడల కాంతియుత మైసట్టియు ధగ్గమైట్టియు అన్ని పద్ధతుల చేతను ఆఖరు వరకు పోరాడెదమనియు జనులు కవర్ను మెంటుకుమహాజనుల పంపినారు. మ్యునిసిపాలిటీని రద్దుపర్చవలసినదిగా జిల్లా అధికారులు సిఫారసు చేసినట్లు వచంతిగా నున్నది.

పటాలములు

మాయూరికివచ్చిన పోల్టర్ ప్రత్యేకరయులులో తెనాలి మీదుగా గుంటూరు వెళ్లి అక్కడ నుంచి మాయూరిమీదుగా ఏలూరువెళ్లిరిగి స్వస్థానమున బోలార్ ప్రాంతములకు వెళ్లి నట్లు తెలిసినది. ఏలూరువారికి గొప్పసయ్యములు తుపాకులు గలవని ఈ ప్రాంతములలో ప్రదర్శించ నుద్దేశించినట్లు తోచుచున్నది.

అద్యయంత్రములు.

వైస్ ఆక్టవోపురిని పత్రికలలో చదువుటగాని మాయూరిలో మనయుద్ధమునకు సంబంధించిన కరపత్రముల నుకూడ అచ్చుజేయు ముద్రాణాలయములేదు. ప్రతిధర్మసంబంధి వనివైస్ వారు రావకీయములు ప్రచురించమని వ్రాసియచ్చి పున్నారు. ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వైస్ వారు ధరావతును తెప్పించుకొనుటకు ప్రధనుములోనే రాజకీయ విషయములు ప్రచురించమని వ్రాసియచ్చియున్నారు. ఈ మధ్యకాలములో రావకీయగ్రంథములను ప్రచురించ ప్రారంభించగా పదిహేను వందల రూపాయల ధరావతుకు నోటీసుపంపగా రాజకీయములు ఇంతటినుండి ప్రకటించమని తిరిగి వ్రాసి యియ్యగలసివచ్చినది. వాణీవెన్నువారిని ఈమధ్య జిల్లామేజిస్ట్రేటువారు ధరావతు విషయములో మందలించి విడిచివేసినప్పటినుండియు వారును ఆతెగ్రాత్తిగా నుంటున్నారు. అందువలన రావకీయ కరపత్రములేగాక సర్కారు బహుల బహిష్కార నోటీసులుకూడ బెజవాడలో ముద్రించుకొనుట చాలకష్టముగా నున్నది. ఇది మారావకీయ స్వేచ్ఛ.

ప్రతీటన

(3120)

మా వద్ద కిరీ హక్కు పత్రం హక్కున్న లీ ఆయిల్ ఇంజన్ అమ్మకమునకు గలదు. కలమునాడు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిననుడల యాదర్శుల పక్షములు తెలుపబడును. తిమ్మన నెంకటరావును అండ్ తిమ్మన శ్రీరాములు. ఏలూరు.

(3156) ప్రసిద్ధ (870)
ఆంగ్లేయాషధ యోగములు
 వివిధవ్యాధులకును ఇంకను 200 ఔషధ యోగములకు మింగియున్నవి. జీవభవ వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల యొక్క పరిశీలనములై యున్నవి. ప్రతి దేశీయవైద్యునియొద్దను ప్రతి ఆంధ్రగృహమునందును నుండదగినవి.
 ప్రతి 1-0-0. రి. డి. ముగలముగా రూ. 1-5-0.
 నేరు బ్రదర్లు, మచిలీపట్నం. (శే 3)
 శాస్త్రబామ్మ కే10, పైలాపూరు, మద్రాసు.

ఆంధ్రాధిపతికోధకమూడునవలలు మాయావి

ఈ యంద్రాధిపతిమాయలు, ఈ కుంభకర్ణుని బుద్ధిశీని పశులము, ఈ రాజరాజుని యెడలెటుంగని మహాకారము, ఈ శాటక యంత్రులైన రాజకలీ, ఈయప్పనాతి మాపోపని దుష్టభావము, ఈ వృత్తుజీవిత యడలెని వీరసారము మనమెన్ననున గని విని యెటుంగము. ఈ మాయా యశ రాధ పరిశోధకనవల. క్యాలికోబయిండుతో జిద్రవట శోభితియు వెలుగుచున్నది. శివాలభిక్తు గాక 1-12-0. (మాయావి తిరువాతి కథ)

మనోరమ (వార 82)

ఇరువురు మనోరమలు- ఇరువురును మనోరమలే కాని, యందోతె మనోహరిణి. మరియొకతె మహామరిణి. ఒక చోట మధ్యమధ్యమంజునాథుడు. మరొకచోట భయంకర ప్రత్యేక వికృతాక్షునిము-ఒకటి మానవలీ-ఇకొకటి దానవలీ. అన్యతముకొరకు దేవదానవ యుద్ధము జరిగినది. హాలాహలము పుట్టినది. ఆకాలబాహుజ్ఞుని మనోరమ కాదు. అది వారీపికాచియగు జామిలియగు. చిరమ్రకృష్టి వై కాళికోబయిండుతో నున్న దినికల పోక్షేజి కాక 1-12-0. (మనోరమ తిరువాతి కథ)

మాయావిని (ది 27)

వారీపికాచి యగు జామిలియగు భయంకరకంబులనములించి దత్త్యులముగ వర్ణింప గలసి. ఆంధ్రాధిపతికోధకములలో నసాధారణ మేధాకాలియగు దేవేంద్రబాధునము, జామిలి యాను జరిగిన భయవిస్మయవిలాస సంభాషణము చదివి శీఘ్రమయిన. శివాలభిక్తు గాక దినికల 0-12-0. ఈ నవలలు మూడును చంపారావి అనువారలకు పోక్షేజికాక రూ. 2-8-0 లకే పంపుదుము. ఆంధ్రప్రచారణ గ్రంథాలయము, రాజమహేంద్రవరము.

మాలానా మహమ్మదాలీగారి నియంత్రణ
 స్వకీయ విలేఖరునివద్దనుంచి. పూనికతో జరిపినయెడల నావాల్చిగారిని విడుదల చేయుమని మనకు తీక్షణముగా గా. ధినుహత్తుకు ఎటుగెత్తి చాటుచున్నాను.
దనరావండుగ
 త్వరలో వచ్చుచున్నది. అనేకరకములైన కోట్లు, చొక్కాలు, తుకట్లు, చీరలు కంచలు మునుక రకములున్న అతిపన్నమైన 150, 200 నెంబరు బట్టు సాలియూలు బట్టులన్న సిద్ధముగానున్నవి. కావలసినవారు సొంపేయి బయల్తలు 4 అణాలున్న, అద్దముతో 100-క 25 రూపాయలున్న కుండు అవ్వచ్చుగా దయచేసి కంపనలేను.
 తింతిలివాసము: }
 గ్రంథి. } **శ్రీగాంధీ స్వదేశీ శాల ఏలూరు.**
 ఏలూరు. } ప్రాత్రేటరు:— గ్రంథి రామమూర్తి.

తింతిలివాసము:—“మ్యూరు తి” ముద్రా న.
 వేలంటుమందులు మూసీలు పాశ్చాత్యవైద్యులకు కావలసిన సకలవిధ ఔషధముల తగ్గుధరలకు నూవర్త దొరకును పోలిక కాష్టివర్ ఆయుర్, విడ్డలకు ఉపయోగము అహ మొదలగునవి మూవర్త స్టాలో ఉన్నవి. వినియోగము ప్రాయము.
V. M. Annjee & Bros,
 Whole sale & Retail Chemists & Druggist
 2/200 MINT STREET

ఆంధ్ర ప్రభ

1921-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 26-వ తేదీ

సోమవారము

సహకారవాదులు : స్వపరిపాలనము

స్వరాజ్యసిద్ధి విషయమై అన్ని వక్షులు వారును ఆత్మరము జూపుచున్నారనుటకు, నిజానా సహకారలో గత శుక్రవారము నాడు జరిగిన చర్చను పరిశీలించిన, గోచరమగును. సహకారవాదులు సయితము సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొల త్వరలో సిద్ధించిన నంతమేలని చెలుపుచున్నారు. ప్రస్తుతసంస్కరణములతో పదివర్షములవరకు సంత్ృప్తి జెందియుండెడివారుండరని, పాలకులు గ్రహించుట భావ్యము. నిరాకరణవాదులు కోరకాని కోర్కెల గోరెడరని నొకటి, సంస్కరణముల కదలికలుముఖ్యమిదిగవారలను సంతోషపెట్టుటకు వీలులేదని, తేలికెల్లమునది. ప్రజల యాదేశమునకు విరుద్ధముగ శాసనసభలలో బ్రవేశించిన సభ్యులు సయితము, సంస్కరణములలో పనిలేదని త్వరలో బయల్పడువలసి వచ్చెను. సంస్కరణములలో త్వరితముగ మార్పులను బ్రవేశపెట్టవలయు నను తీర్మానమును, రా. జ. యదునాథ మజందారు గారు ప్రతిపాదించిరి. మజందారు గారు తమ మితవాదబుద్ధిని తీర్మానమునందు గమనించిరి. బారు గోరినప్రకారము సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము సిద్ధించుటకు కాలవిలంబము చాల గలుగును. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, రాష్ట్రీయ శాసనసభలు మరల క్రొత్తగ నారంభించునపుడు సిద్ధింపవలెను. హైందవశాసనసభ మరల నూడు నశ్వరమునదియు, కేంద్రప్రభుత్వమున ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మారంభింపవలయును. ఈసభ నాల్గవ వర్షాయము గూడినపుడు, ఆధినివేశ స్వపరిపాలనమును ప్రసాదింపవలయును. ఇందుకు జరిగిన చర్చలను తీసికొనవలయు నని, రాజకీయంగాను ప్రభుత్వకార్యదర్శిని గోరవలయు నని, తీర్మానము గోరయ్యెను. రాష్ట్రీయులుగల గల ద్వంద్వప్రభుత్వముతో, హిందూదేశము విసిగి వేసెడియున్నది. దానిని కేంద్రప్రభుత్వమున గూడ ప్రవేశపెట్టవలసిన యావశ్యకత ఎద్దియో గమనింపకున్నది.

ద్వంద్వప్రభుత్వము, స్వపరిపాలనకు శిక్షణ మొనగననుట భ్రమ. కోశము స్వాధీనములేనంత వరకు, మంత్రుల యాదేశములు గొనసాగనరవు. వారు తమ స్వతంత్రతైక్తి గనుపరుచుబారు. అధికారవర్గము తన యిచ్చానుసారముగ ప్రవర్తించునపుడు, మంత్రులు గూడ నావక్షమే పోంచి, కనిజేయగలరు గాని, ప్రజేచ్ఛు కొన నాగించుటకు వారికి విరుద్ధముగ ప్రవర్తించజాలరు. బాధ్యుల హిందూని అధికారవక్షము, బాధ్యుల కొందరు ప్రజగము కలసి పనిచేయునపుడు, సహజము అధికారవక్షమునకే, మంత్రుల సలహాను బడుగనున్నది గాని, ప్రజల తీర్మానములను తీసికొని రాజులకున్నది. అధికారవక్షముతో గలసి మెలసి పనులు, ద్వంద్వపరిపాలనము విజయవంతమిది వీలులేదు. బలవం

తునితో బలహినుడు కలసి యుండుట గొప్ప గాదు. ద్వంద్వపరిపాలనము ప్రజేచ్ఛ నొకవరకు నెవ్వరైనా? ఈ ప్రశ్నను విచారించినచో, సంస్కరణములకు పూర్వమునందువలె పిమ్మటను, ప్రజేచ్ఛకు నిరోధము గలుగుచున్నది. ఇట్టిస్థితినే కేంద్రప్రభుత్వమున గూడ నేల తెచ్చిపెట్టవలయును? ద్వంద్వప్రభుత్వము స్వపరిపాలనమునకు తోడగుటకు మారుగ, నాటకముగ నున్నది. హైకోర్టు న్యాయాధిపతిగ నుండిన శేషగిరి అయ్యుగారు బాడ, ద్వంద్వప్రభుత్వము హిందూదేశమునకు బనికరాదనియు, ఆకారణముచేతనే కేంద్రప్రభుత్వమున సంపూర్ణ బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయు నను సవరణను తాను తెచ్చితినినియు, శాసనసభలో నుడివిరి. ప్రస్తుత ప్రజాశయములబట్టి చూచిన, మజందారుగారి తీర్మానమును, అందుకు దెచ్చిన సవరణలను వెనుకంజవేయుచున్నను, మితవాదుల సాంప్రదాయముల బట్టి చూచిన, అవి తీవ్రము లనియే ఎంచవలసియుండును.

కాలనిర్ణయ మనిన, మితవాదులు ఉలికిపడుచుండిరి స్వపరిపాలనమునకు వదునైదువత్సరముల కాలపరిమితిని సూచించగనే, వారు కలవరకడసాగిరి. అట్టివారు, కాలపర్మ లేకున్నచో, పార్లమెంటుసభ స్వపరిపాలనము నొసగజేమోనని, ఇప్పుడు భయపడుచున్నారు. మజందారు గారి తీర్మానము అట్టి భయమునకు తార్కాణముగ నున్నది. పార్లమెంటుసభ ఎప్పటి కేయే యంతరములకు సూచించునో, నిర్ణయమయినచో కొంతవడి మేలుగనుండెడిది. అందుకు మారుగ, సంస్కరణశాసనము నిర్ణయము గావించక వదలిపెట్టెను. మీదుమిక్కిలి పదివత్సరముల పరీక్ష నొకదానిని నెలకొల్పి, అందలి జయముపై హిందూదేశపు భావిభాగ్యోదయమును ఆధారపరచినది. పదివత్సరములవరకు గుటకలు మ్రొంగుచు నేది యున్నను, నిశ్చయఫలితము గలుగు నని తలంప వీలు లేదు. పరీక్షలో విజయ మొకవేళ చేకూరినను, పార్లమెంటుసభ నిర్ణయించెడి యంతరములే ప్రమాణము లగునుగాని, ప్రజలకోర్కెల ప్రకారము పని జరుగదు. ఆ కారణముచే రెండు మెట్లతో సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును ప్రసాదింపవలయు ననియు, వానిని ఇప్పుడే నిర్ధారణ జేయవలయుననియు, మజందారుగారి తీర్మానముసూచించెను. ఇందునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, పదివత్సరములపిమ్మట గూడెడి విచారణసంఘము కట్టి కడకటి దని తలంచుట కెట్లనన్యకము లేదనియు, అంతులేని విచారణసంఘములు గూడుచు, స్వపరిపాలనాప్రదానమును ఎప్పటికప్పుడు నిలిపివేయవచ్చుననియు, మజందారుగారు తమకు గల సందియమును జెల్లడి జేసిరి. తీర్మానము వెనుకకుగు వేయుచున్నను, శాసనసభ్యులు కొందర ప్రసంగము ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ నున్నది. తీర్మానమునుగూడ అందుల కనుకూలముగ తయారుజేసినయెడల, శాసనసభకు గౌరవముగలిగెడిది. అపజయభీతిచే, సంకుచితతీర్మానము నుపసాదింపవలసివచ్చెను.

తీర్మానమునందు ప్రమాద మేమాత్రము లేదనియు, అయ్యది మిగుల సామాన్యమయినదనియు, ఇంతకన్న ముందుకుబోయెడి సవరణ ప్రతిపాదింపబడునెడల దానిని తా నంగీకరించెదననియు మజందారు చెలుపుటబాడ, తీర్మానమును తయారుజేయుటలో వారెటుల వెనుకాడినదియు తెలిసికొనవచ్చును. సంపూర్ణముగ సధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమును చేతమంతయు నాశించుచున్నదని మాత్రము, మజందారుగారు ధైర్యముతోబలికిరి. స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు, భారతీయులు శ్వత

నిశ్చయము లయిననియు, సంస్కరణశాసనమునందు గాని, ప్రభుత్వము కలుగ ను చుండునుగాని స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు శాసనసభ యము సూచించబడలేదనియు, శంతుష్టిలేని ఐక్యంధున కన్న శంతుష్టిలేని హిందూదేశ మెక్కుడు అనర్థకరమనియు, మజందారుగారు చెప్పిరి. తరుణ సమయమున, కార్యమునకు గడంగనిచో, స్థితి దుర్భర మగునని, శేషగిరి అయ్యుగారు వలికిరి. తొమ్మిదివత్సరముల కాలవిలంబన మధికమనియు స్వరాజ్యమును త్వరలో ప్రసాదింపవలె ననియు, భార్యవారు కోరిన సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా ప్రదానమునిమిత్తమై సూచనల గావించుటకు శాసనసభల జాయింటుకమిటీని స్థాపించవలయునని, అగ్నిహోత్రుగాను సవరణను ప్రతిపాదించిరి. మరల నీతీర్మానముగూర్చి చర్చ జరుగునపుడు, శాసనసభ్యులు సత్వరస్వపరిపాలనాప్రదానము కొర కింకెక్కుడు వట్టువలతో వాదించెదరని యూహించవచ్చును. కాని ఒక్కవిషయమును శాసనసభ్యులు తెలుపమరచిరి. శాసనసభలకు ప్రజలు బహిష్కరించుటచేతను, శాసనసభలకు స్వపరిపాలనాధికారము లేకుండుట చేతను, శాసనసభ్యులు గోరెడి యంతరములు ప్రజాశయములకు ప్రతిఫలింపజేయజాలవు.

ప్రజలు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును వాంఛించుచున్నారని తెలిసినపుడు, శాసన సభ్యులు దానిని వెంటనే ప్రసాదింపవలయు నని కోరుట భావ్యముగ నుండెడిది. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము మెనగునొకటి కొన్ని మెట్లు అపసరమని దొచినయెడల వాని నిర్ణయమును ప్రజలకే వదలిపెట్టుదని కోరియుండవలసివది. ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారమును పాలకులు గుర్తించునెడల, ప్రస్తుతవిషయస్థితి తొలగిపోవును. ఆ సంగతిని చెలుపుటకు బదులు, స్వపరిపాలనాంతరములను నిర్ణయించెడి బాధ్యతను శాసనసభ్యులు వహించుట, సమంజసముగ లేదు. కాని, వారుగూడ ప్రజలతోబాటు కొంతవరకు నడుచుచుండుట, శుభ సూచకము. స్వపరిపాలనాప్రదానమునకు కాలనిర్ణయ మవసరమని, వారిప్పటికి గ్రహించిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రము నాధారము జేసికొనవలయు నను సంగతిని వారు ఇకయినను గ్రహించుట యవసరము. ప్రజేచ్ఛ నెఱవేరుట కే సూత్రము నవలంబించుట ముఖ్యము సహకారవాదు లయినను, నిరాకరణవాదులయినను, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధినే వాంఛించుచున్నారు ఇందులకు తమపై తా మాధారపడియుండవలయు నని, నిరాకరణవాదు లభిలషించుచుండ, పాలకుల యనుగ్రహముగొరకు సహకారవాదులు వేచియున్నారు. కాని ఏవక్షమువారును, సంస్కరణములతో సంత్ృప్తిజెంది యుండలేదు. స్వరాజ్య సిద్ధి యగుచో, హిందూదేశదుఃఖము తొలగిపోవునని, ఉభయములు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో పాలకులు తడవుజేసికొలదియు, దేశమునందు ఆళాంతి హెచ్చుచు గాని తగ్గనరదు. రాలెటు ఆక్తును ప్రజలెల్లరు వలదు వలదని యద్వోషించిన వెంటనే రద్దు జేసియుండినచో, దేశమునం దింతటి యశాంతి వ్యాపించియుండదు. ఇంతకాలమున కిప్పుడు దొంగించినను, దానిసంగతి తలపెట్టువారు లేరు ఇటులనే, నన్నివక్షుముల వారును స్వరాజ్యమును ఆతురముగ వాంఛించుచున్న నీసమయమున, ప్రజాశయములను వెంటనే సఫల పరచినచో, శాంతి యు, సౌఖ్యమును ప్రవర్ధిల్లు ననుట నిశ్చయము. అలస్యమున కొలదియు, అంగదేశప్రతిభకు కష్టము వాటిల్లును. ఆంగ్ల హిందూదేశముల

ప్రతినిధులు 600 ప్రేక్షకులు 900

బరంపురమునకు వచ్చి

ప్రతినిధులు 600 ప్రేక్షకులు 900

24 వ తేదీన నగర జరిగినది. 600 మంది ప్రతినిధులు 900 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. టంగుటూరి ప్రకాశం, కాశినాథుని వాగ్దేవరాయలు, కొండావేంకటప్పయ్య, చాక్లర్ల పట్టాభిసేయ రామయ్యగార్లు మున్నగువారు సభకు వచ్చిరి. వందేమాతరగీత ములతో సభ ప్రారంభమైనది. బులుగు రామకృష్ణగారావుగారు కొన్ని గీతముల నో వద్దముల నో చదువ గో రికికొంత చర్చ జరిగినది. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడనుమతిపడెను. అందు లకు సభ్యులంగీకరించిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు డుపన్యసించెను. రాష్ట్రములను వ్యాపింప జేయవలెను. జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహించ జేయవలెను. భావల ననుసరించి గాఢముల విభజింపవలెను అని నుడివి ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ గురించి నుడివెను. అది కాంగ్రెసు సభవారిచే నియమింపబడిన ప్రపంచమునకు చాల యుపయుక్తముగా నుండును. రహస్యముగ విధానమును శత్రురాసంఘ పరిష్కారమును ఖండించిరి. గంపలగూడెం జమీందారు కొంటి గిరి వేంకటకృష్ణరావు బహదరు గారధ్యక్షత పరిపాలనని వాగ్దేవరాయ పంతులుగారు రుపపాదించిరి. ప్రకాశం మల్లాది కృష్ణమూర్తిగారు ర్లనవదించిరి. అధ్యక్షుడు పుష్పమాలాలక్ష్మకుడై ఆరువుగ నుపన్యసించెను. సభివారు రాజకీయాభివృద్ధినిగూర్చి మాత్రమే చర్చింపవలచినట్లు చిత్తుతీర్థాన ములవలన గోచరించుచున్నది. తక్కినవిషయముల ప్రాముఖ్యతను గుర్తించుటకు సముచితముకాదు. చెన్నపురి ప్రభుత్వపురపు అవలంబించుచున్న జోహానుంధానము మిక్కిలి అనుచితము సభ్యులు స్వల్పత్ర భావముతో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జాతీయ నిజాభివృద్ధిని గూర్చి బాగుగా నాలోచింపదగును. ఆంధ్రులు ప్రాచీనకాలమున వ్యవసాయ పారిశ్రామికములందుగడించిన విద్యాభివృద్ధిని మనము స్మరింపదగును. జేతగౌరవమును నిలుపజేయుదును. ఇంతవరకు వక్తృత్వములను ప్రకటించుటయందే మనము కాలమును గడపితిమి. ఇప్పుడు పనిచేయవలసిన సమయమువచ్చినది. అని అధ్యక్షుడు నుడివి మాత్రమే ప్రాచీనగౌరవము నభివృద్ధింప సభ్యులు భక్తిభరితులయిరి. మమ అజ్ఞాతస్మారమునకు గడంగవలెను. ఆంధ్రులందులకు సంసిద్ధులు దౌర్జన్యము కలుగునని భయపడనక్కరలేదు. దౌర్జన్యముల లచూపదనుట కెట్టిసంశయమును లేదు. మమభయనిగూతులమై ప్రహేలునిమార్గము నను రింపవలెను. దౌర్జన్యముల తలచూపదని నేను గట్టిగా నమ్ముచున్నాని అధ్యక్షుడు నుడివెను. శ్రీమతి శున్నవ లక్ష్మీబాయియ్యగారును పలువురు శ్రీమతులు సభకు వచ్చిరి. సభకు వచ్చినవారిందరును ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను గూడ ఖద్దరుబట్టలనే ధరించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభ.

25 వ తేదీ ప్రధానమున బరంపురమున దీపభజనగిరి. ఒకబాలుడు కోమలకంతముతో శ్లోకములను చదివి సభ్యుల నానందపరచుట గాంచియెను. ఉమరాల్ సాకవివారు ఉరుదు భాషలో దైవప్రార్థనచేసిరి. బరంపురము నారీయలు జాతీయ గీతములపాడిరి. హరిహరపండితుడు హిందూధర్మమునారముగా దైవప్రార్థనమునరించెను. సభాకాల నిండిపోయినది. 501 మంది ప్రతినిధు లుండిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు ప్రస్తుతపరిస్థితులను వివరించి ఉద్యోగుల కేవలచర్యలను వివరించెను. స్వరాజ్యము కొరకు ప్రయత్నించుట కెవ్వరును జంకగూడదు. ప్రతిప్రయత్నమునను రాజ్యదోహదము నవ ప్రయత్నించుటకు పాటుల పాటులునైన వెనువీయక ఎల్లవారును స్వరాజ్యము కొరకు ప్రయత్నింపవలెను. పట్టాభిసేయరామయ్యగారు రధ్యక్షత వహింపవలెనని దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యగారు రుపపాదించిరి. ప్రకాశంగారును మాల్వీ అహమదు (ఉరుదుభాషలో గంభీరస్వరాజ్యము)గారును అనువదించిరి. పుష్పమాలాలక్ష్మకుడై చాక్లర్లగారు రుపన్యసించిరి (ఉపసాసముముద్రికము) చర్చ జరిగినవిషయం సభయంతయును విషయనిర్ధారక సంఘముగా ఏర్పరుపబడిరి. సాయంకాలమునకును విషయనిర్ధారణచర్చ జరిగినది. 26 వ తేదీ ప్రధానము 7-గిరి మగలసభజరిగినది. లోకమాన్య బాలంగాధరతిలక్ శతావధాని తిరువలిశాస్త్రి పురాణం నాగభూషణం పంతులు దేవగుప్తం శేషవలభతిరావుపంతులు, రాఘవరావుగార్లుముక్తి సంతాపమును తెలుపు తీర్మానము లామోదింపబడినది. అసహాయాధ్యయమునకు దీక్షతో పనిచేయుచున్నవారిందరిని ప్రశంసించిరి. శ్రీమతి లక్ష్మీబాయియ్యగారిని ప్రశంసించిరి. ముగిసినందుకు బహుళకాల ప్రార్థనలు జరిగినవి.

మితి సమీపించుచున్నది. పంజాబు భిలాఫతు అక్రమములు చక్కబడలేదు. ప్రచారకులను నాయకులను అన్యాయముగ బాధించుచున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ము శాంతముగ అజ్ఞాతస్మారమునకు గడంగజాతీయమును మహాత్ముని యుపదేశము ననుసరించి మన మాగవలెను. మద్యపాననిషేధ ప్రయత్నములనుగూడ విరమింపవలెను. అక్టోబరు 31 వరకును స్వదేశీయమద్యమునకే శక్తి నంతయు వినియోగింపవలెను. నవంబరు 1 తేదీనుండి అజ్ఞాత రస్మరణమునవలంబించి అనుమతి నియ్యకొరకు స్థాయిసంఘము నకు ప్రాయశ్చిత్తము. నవంబరు 1 వ తేదీ మొదలు మద్యపానమును విజేతబట్టలవిక్రయమును జరుగకుండ నిరోధించుటకు 154 వశక్తునుక్రింద నియ్యబడిన ప్రత్యేకపులను వ్యక్తులు బుట్టించుటకును అనుమతిని బడయవలెను. కరాచీతీర్మానము నామోదింపవలెనని ప్రకాశంగా రుపపాదించిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ము, ఎన్నేని సుబ్రహ్మణ్యంగా ర్లనవదించిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ము సంస్థిముగనున్నదని నుడువుచు వుండవలెను బాధ్యును పరిపాలనకునున్నారు. విజేతబట్టలవిక్రయమునునుపుడు నిలుపవలసియుండవలెనని 1 వ తేదీ పిమ్మట నిలుపుట కనుమతిని గోరవలెననుట అనుమంజనము, పుడెలుల శాశ్వతమును మానగలము. ఈతీర్మాన మాంధ్రప్రదేశ్మునకు తలంపు తెచ్చుచున్నదిగాని శ్రీమతి లక్ష్మీబాయి లేదని తీర్మానము నామోదింపవలెనని గంపలగూడెం రాజాగారు పన్యసించిరి. సాంబమూర్తిగారు కొన్ని వాక్యములను వదలవలెనని నూచించిరి. తీర్మానమును అనువదించిరి. నరసింహ శాస్త్రిగారు సాంబమూర్తిగారితో ఏకీభవించిరి. కరాచీతీర్మానమున నాల్గవనిధానమును వదలవలెనని పరాంతకం శ్రీరామమూర్తిగారు నూచించిరి. రామచంద్రయ్యగారు తీర్మానమును ఖండించిరి. బుచ్చిసుందర రావుగారు వైవాహికతో నేకీభవించిరి. గడ్డె రంగయ్యనాయుడు గారు అన్నివరకులను వదిలి సర్వవిషయములలోను అజ్ఞాతస్మారమున కనుమతిని కోరవలెనని నూచించిరి. వాసుదేవ శాస్త్రిగారు రంగయ్యనాయుడు గారితో నేకీభవించిరి. ప్రభుత్వమువారు అసహాయాధ్యయమును రూపుమాప గోరుచున్నారు. చెన్నపురి గవర్నరుగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ముపై పన్నిదము చరచిరి. కలెక్టరానముల ప్రయోగింప నారంభించిరి. ఆంధ్రులు అజ్ఞాతస్మారము కొనసాగింప గలరను నమ్మకము మహాత్ము గలదు గాన తక్షణము అజ్ఞాతస్మారమును ప్రారంభించుట కనుమతింపవలెనని ఆంధ్రప్రదేశ్ము దుర్గి రా ల గో పా ల కృష్ణయ్య గారు నూచించిరి. విజేతబట్టలను మద్యపానము ను నిషేధించుటలో గూడ అవసరమైన అజ్ఞాతస్మారము న కనుమతిని కోరవలెనని. మహాత్ముడు అజ్ఞాతస్మారమును మానవలెననెను. స్వదేశీ యమద్యమునుగూడ సాగింతుమేని మహాత్ముడంగీకరించని గుంటూరుజిల్లాలో అదవులజ్ఞులతిరస్కారమునకు గూడ అనుమతిని కోరవలెను అని గోపాల కృష్ణయ్యగారు నూచించిరి. బుచ్చిసుందరరావుగారు రుపపాదించిరి. తీవ్రమగుచర్చ జరుగుచున్నది. కెల్కాగారు, మూడీ, రాజా భుజంగరావు, వీరరాఘవాచారి, మోతీలాలు ఖోషా, శేరనాగ్మకవి, కేశవమోహను గార్లు తంతివార్తలనందిరి. 27 వ తేదీని గూడ సభజరుగును.

కర్నూలు జిల్లాలో డేమును

కర్నూలు జిల్లాలో దప్పటపుట్ట డేమునాథచే నీడ జను లందరు, భార్యాపుత్రులను విడిచి- గృహంబులను త్యజించి ప్రాణములు గోగొప్పలుకై సిద్ధపడుచు, అన్న మోరామచంద్రా యని పలువిధంబుల దుఃఖించుచు, అరణ్యంబులు నిగిరి, ఆకులు అలములు నమలి జీవించుచున్నారు. సామాకారలను, ఆశ్రయించి, ధాన్యము లిమ్మన్న వారిని గొట్టుచు దిట్టుచు, తరుమసాగిరి. అరణ్యముననుండు కట్టెలవైన తెచ్చుకొని, విక్రయించి, అంబలినైనా త్రాగుదన్ను ఫాల్గునారితే- బాధపడజాలరైరి. దొంగతనముజేసి తన కుటుంబము వారికెల్ల కడుపునిండ, ప్రసాదమిత్తుమని తలంచిన, నవీనపుకార్యములు నేయుటకు, బుద్ధిజనించను. అన్నియువిడిచి. గవర్నమెంటు వారిని, దేవరామేను బ్రతుకజాలము, తినుటకు అన్నము లేదు. కట్టుటకు గుడ్డలేదు, మీరే మామగతి, మమ్ములను మీ పిల్లలుగ తలంచి, మా కేదైనా పనినిజూపి అనగా, గోడ్లుగాని. చెరువులుగాని, తోటలుగాని బెట్టించి, మాకువంటిపూటవైనా అన్నముబెట్టి మా దారాపుత్రులను- మమ్ములను విడదాడక, ఒకరిముఖము నొకరుచూచేలాగ్న డేమునలయునని వేద, వారుగూడ, వీరి సంతాపములనుచూచి చింతిల్లుచు, ములు మారాడ

విశాఖపట్టణము వైద్యపాఠశాల ఇల్లింగుటన్ గారు వింతచర్య విశాఖపట్టణము వైద్యపాఠశాలలోని ఇల్లింగుటన్ గారు తమ పాఠశాలలోని విద్యార్థులు తెల్లని స్వదేశీబోషిలను ధరించుటచూచి సహించుటక, ఈక్రిందివింతచర్యను తీసికొనినట్లు తెలియపర్చినది. ఈ నెల 39 వ తేదీ నొకవిద్యార్థి స్వదేశీబోషిని తెట్టుకొని పాఠశాలలో వెళ్లగా, ఎనాటమీ ఉపాధ్యాయుడు ఆ విద్యార్థిని పిలిచి వైబోషిని మంచుకొనుటకు గలచేతులను వివరింపుమని కోర, వా రిరువురిని కొంత సుభాషణము నడచినపిదప విద్యార్థి పాఠశాలనుండి వెడలకట్టుబడియె. ఆనాటి మధ్యాహ్నము మఱియున్నది విద్యార్థులు స్వదేశీ బోషిలను నేసికొని పరిశుభ హాజరైరి. అందరి అస్థిష్టాంటు నూపరింపెండుటగారు వారలనుచూచి మండిపడుచు, కారణము తెప్పకయే పరిశుభుండి వెడలిపోమనిచెప్పి మరునాడు పాఠశాలాధికారిని చూడుమనెను. కాబట్టి నాటిసాయంకాలమే వైద్యవిద్యార్థు తెల్లరును పురమందిరములో సమావేశమై తమ యాత్మగౌరవము నిలుపు కొనుటకును, స్వదేశీపరిశ్రమలబ్రోత్సహించుటకును, ఈ బోషిలను ప్రతివిద్యార్థియు తప్పక ధరించవలెనని తీర్మానించుకొనిరి. ఆ తీర్మానము ననుసరించి విద్యార్థు తెల్లరును మరునాడుదయము పాఠశాలకును, వైద్యశాలకును, స్వదేశీ బోషిలతో సత్కుత్సాహమున వెడలిరి. అప్పుడు పాఠశాలాధికారి అత్యాగ్రహముతో వారిపేర్లను గైకొని, స్వదేశీ బోషిలను ధరించుకొనిన ఏవిద్యార్థియు, పాఠశాలలోగాని, వైద్యశాలలోగాని నడుగిడరాదని కారణము తెప్పకమే తత్త బాపివెడలి పొమ్మనియాజ్ఞాపింప, విద్యార్థులు ప్రాతములకైనా ఆజ్ఞాపత్రమునొసంగవలసినదని కోరగా ఈక్రిందివిధముగ నొసంగెను. “ఈ క్రిందివిద్యార్థులు తెల్లని స్వదేశీబోషిలను ధరించుటకు వలన, పాఠశాలనుండియు, వైద్యశాలనుండియు స్వనజనరలు యెద్దనుండి ఆర్డరు నిరీక్షించుచు చచ్చెండుచేయువడిరి. వారిడతనుగురించి స్వనజనరలకు తెలుపమను, ఎవరై ననుసమాధాన మొసంగదలచినవో ప్రాతములకముగ నియమచ్చును.” వైద్యులు విశాఖపట్టణము వైద్యపాఠశాలలోని విద్యార్థులలో రూరము 150 మందిచై కర్నూలు ఇల్లింగుటన్ గారు ప్రయోగించి స్వదేశీద్యయమునట్లు తమసానుభూతిని తెల్లించుకొనిరి. తెల్లనిస్వదేశీబోషిల జూచి భయపడుచున్న ఇల్లింగుటనుగారు అటోషిలను ధరించెడినాయుల జూచి యెంత భయకంపితు లగుచుండిరోవైద్యులు మే చెప్పక చెప్పచున్నది. ఒక విలేఖరి. 4-వ తేదీన పత్తికొండపురమును గాంధీస్వదేశీనస్తునిలయమును స్థాపించి రాటుములనై రాల్తో కృషిసల్పుచున్నారు. కేసవప్రల్లిలో గ్రామసంఘము తిలక్ పుస్తకభాండాగారము స్థాపింపబడినవియు భాండాగారస్థాపనకు అదచాలనరసింహ స్వామిగారు గృహము నుచితముగా నిర్మిచనియు నొకరువారయచున్నారు. 21 తేదీని వెదపులివలలో దేశనాయకుల పటుముల నూరేగించి యొకసభ జరిపి ఆటిపోదములు మున్నగువారి నిష్పంథములకు వారి నభినందించుచు తీర్మానము గావించియుండిరి. గుంటుపల్లిలో అసహాయాధ్యయసభ జరిగి కాంగ్రెసు సంఘముస్థాపింపబడినది. తుని కాంగ్రెసుసంఘములో మిక్కిలి భక్తిశ్రద్ధలతో పనిచేయుచుండిన కాల్ కోండయ్య అనువాడు పరలోకప్రాప్తి జెందిన ఒకరు వారయచున్నారు. ముమ్మిడివరపు నార్తియ:—21-9-1921 తేదీ రాత్రి మాగ్రామములో అసహాయాధ్యయపుసభ జరిగెను. మహారాజ్యధిదాట్ల వెంకట్రాజుగారు అధ్యక్షువీర ములంకరించిరి. సభకు సుమారు యెండువేలమంది నిచ్చేసిరి. మహారాష్ట్ర గొన్నలగడ్డ మల్లపరాజుగారును శ్రీ చెరుకువాడ నరసింహముగారును స్వరాజోద్యయమును గురించియు మద్యపాననిషేధముగురించియు, విదేశవస్త్ర, జహాగృహముగురించుయు గంభీరస్వరాజ్యముల నిచ్చి సభవారికందరకు నుండు అనుమానములను సంశయములను తగురీతిని విప్పిచెప్పిరి. తాడిపత్రి ముమ్మిడిసాలిబేవారు గంభీ మహాత్ములకు వినితప్పతిక నొసంగుటకు తీర్మానించిరి. వారాగ్రామము దయచేయు దినమున ముమ్మిడివర అసనునకు దానికి చెందినపాఠశాల

కును పన దెలిమందలి యువకులు విద్యార్థి పథి శూన్యమైయుండు

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వైస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు ౩,౦౦,౦౦౦

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,౦౦,౦౦౦

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాంటి మొత్తం అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువ కాని వ్యవధిగల ౩ వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

డైరెక్టర్లు

- ౧ శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- ౨ సూరి వేంకటరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయాధ్యక్షులు, బెజవాడ.
- ౩ నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి వంతు లుగారు, బాక్-ఎట్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు ట్రస్టీ, గుంటూరు.
- ౪ బచ్చు నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, క్షానదాయిని గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకర్లు; పేదకలభూడి. (గుంటూరు జిల్లా)

- ౫ పుతుంటాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ నేలకూడికాయని జాతీయసాహిత్య; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- ౬ పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రావైటరు; చిరబిట్టం
- ౭ బొడ్డుపాటి మానుమంతురావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యనారాయణ వరప్రసాద గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డుపాడు. (కృష్ణాజిల్లా)
- ౮ పుచ్చా శ్రీరామకృష్ణగారు, కార్యదర్శి, ఆంధ్రరాలసమాజము; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- ౯ అయ్యంగి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయ గౌరవ కార్యదర్శి. బెజవాడ.

విన్నపము.

భారతజాతికి నవయుగారంభ మైనది. నవయుగావిర్భావమున నీజాతి తన యధ్యుదయ మార్గమున గమ్యస్థానము చేరి, విభవాభిరామంబగుటకు జనులయం దాత్మిక క్షియ నాత్మికారణమును పురికొల్పుచు, వారికి తమ పెనుకటి చరిత్రయందు గర్వమును, భావియధ్యుదయందు విశ్వాసమును ఉట్టిపెంప జేయవలసియున్నది. ఇందుకొర కీ భారతీయవిజ్ఞానము నభివృద్ధిచేయవలసియున్నది. మరియు నీజాతియధ్యుత్తిక్త్య మెన్నిన్ని సంఘటన పరిణమించినో వాని నన్నిటి నుద్ధరింపవలసియున్నది. కవిరామరత్న శావాసనము చేసి యామె భక్తులసమర్పణలను ప్రచారణ చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయమునకును, సాంప్రదాయపారంపర్యమునకును అనుకూలముగ జాతీయపురాణగాథలను చిత్రించుచు, తిక్కన-పోతన-కృష్ణదేవరాయాది జాతీయ కీర్తిలఘులను వ్రాయించుచు, ప్రచురింపవలసి యున్నది.

ఈ కార్యమునకై విశేషముగ గ్రంథములును, చిత్రకళా నిర్మాణములును బయలు వెడలవలయును. ఇట్లు, ముఖ్యముగ అన్ని పనిముట్లతోను పరిపూర్ణముగ సంపాదించబడిన యొక ముద్రణాలయములముననే జరుగదగియున్నది. ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకుగల అపొకర్యములు

ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకును ప్రచురణమునకును, పూర్తిగా నవతి తక్కువగా నున్నదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును. ఇప్పుడు పురియందు గల కొలది తెలుగుముద్రణాలయములు తప్ప పనితోనే తీరలేక యున్నవి; ఇంతేగాక, అక్కడ కూలీచాల పాముగానున్నది. ఇక తెలుగుజిల్లాలలో నక్కడక్కడగల ముద్రాక్షరశాల లన్నిటియందును ఒకటిచెటిలోదక్కయిత్ర సాహాయ్యము తక్కువగా నున్నది. ఇవియెనను “అంకలు బోర్డులు” “మ్యూనిసిపాలిటీలు” “గవర్న మెంట్లు” మొదలగు వారి పనులతోను, జాబ్ వర్కుతోను తీరలేకయున్నవి.

ఇట్టిస్థితిలో దేశమున గ్రంథకర్తలు, ఒక ముద్రాలయమునుండి మరియొక దానికి తిరిగి తిరిగి వేసారి కడ కెట్లుగో ఒక గ్రంథమును ముద్రింపగలిగినయెడల, అది చక్కగా నుండక పోవుటయో, సమయమున కందకపోవుటయో, తటస్థించు ముద్రించుచుండుదురు. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చున్నది. మరియు ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు ఒక కేంద్రగ్రంథకర్తలను, ముద్రించువారును, ప్రచురణచేయువారును, అమృతములు చేయువారునై యుండవలసివచ్చుచున్నది. మీరు మిక్కిలి గ్రంథకర్తలన గ్రంథమును ముద్రించి ప్రచురించుటకు కలయు ద్రవ్యమును తానే నేకరించుకొనవలసి యుండుట ప్రాయశ్చముగా నున్నది. ఈస్థితి నూటికి తొంబదితొమ్మిదిమందికి దుష్పరముగా నుండును.

ముద్రణ మభివృద్ధి చేయుటకు దగిన సావకాశములు ఆంధ్రదేశముందు ముద్రణాసౌకర్యాభివృద్ధికి, ఒక పూర్తియైన “టైప్ ఫౌండరీ” (Type foundry) అనగా అచ్చు అక్షరములు పోతబోయు యంత్రాలయము చాలా అవసరము అక్షరములకు ప్రతి ముద్రాక్షరాలవారును చెప్పపురి నుండి విశేష వ్యయ ప్రయాసములకును కాలవిలంబమునకును నోర్చి తెచ్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. చెప్ప పురిలో “టైప్ ఫౌండరీ” లైనను తెలుగు “టైపు”ల యభివృద్ధి కేమియు శ్రద్ధ వహించుట లేదు. ఇతరదేశభాష లన్నియు అనేక రకముల “టైపు” లను గలిగియుండగా తెలుగున ౬ రకములే కలవు. వాటిలో నైనను ౩ రకములే ముఖ్యముగా దొరకును. ఈ మూటిలోను గ్రంథముద్రణమునకు లభించునది రెండు రకములే. ఈ సందర్భములనుబట్టి పూర్తిగా పనిముట్లుగల “టైపుఫౌండరీ” చాల లాభకరముగ నుండగలదు. అనేక రంగులతో “హాస్టెడ్” ను చిత్రలేఖనములను ముద్రించుటకును - బొమ్మలను తయారు చేయుటకును, పుస్తకములందు వివిధగా పటములను చేయుటకును “లిథో ప్రెస్సు” “హాఫ్ టోన్ ప్రెస్” సామానులను ముఖ్యమునములై యున్నవి.

కేంద్రముద్రాక్షరశాల: ఆంధ్రదేశమున కవసరము ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానమున “టైప్ ఫౌండరీ” “లిథో ప్రెస్” “హాఫ్ టోన్ ప్రెస్” సామానులు వగైరాలతో నున్న ముద్రాక్షరశాల అభ్యంతావశ్యకముగ నున్నది. పుస్తకముల ప్రచురణమే గాక దేశపటములు, చిత్రలేఖనములు మొదలగు వానిప్రచురణయు అమృతమును జరుపవలసి నున్నది. ఈ కంపెనీవారు నిర్వహ్యము లైన ప్రామాణ్య గ్రంథములనే ముద్రించుచుండుదురు. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చేసి, అమృతముచేయు వ్యాపారము మిక్కిలి లాభకరమైనది. ఈ పనిని చేయుటకు అనేక కంపెనీలు పెట్టినను కావలసినంత పని గలదు. ప్రస్తుత స్థితిగతులను బట్టియు (కమర్షల్ గాంధ గల పాఠశాల సంఖ్యను బట్టియు, భారత విజ్ఞానాభివృద్ధిని బట్టియు ఈ కంపెనీయొక్క లాభములు విశేషముగ వృద్ధియై తీరవలయును. ఈ కంపెనీ వ్యాపారము పెట్టుబడిదారునకు లాభకరముగ నుండుటయే గాక దేశోపయోగ మైనదిగ కూడ నున్నది. కాబట్టి ఇందువలన పెట్టుబడిదారునకును దేశమునకు గూడ తాత్కాలికముననే గాక కాలాంతరమందు గూడ గలిగెడు ఉపయోగమును బట్టి ఈ యుద్యమము సర్వజనాదరణీయము కాదగి యున్నది. కావున ఈకంపెనీ వై యుద్దేశ్యములతో ప్రారంభింపబడినది.

ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ. ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము బాగా పని చేయుచున్న బెజవాడ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రెసును యానకు అప్పు ఆర్డీ బాకీల పరపతి యంత్రములతో గూడ రు 20,602-8-0 లకు వెంటనే కొనుటకు నిర్ణయింపబడినది.

నడరు “ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల” ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క సార్వత్రిక అయి యున్నది. 1919 సంవత్సరమున చెన్నపట్టణములో జరిగిన ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభలో ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ముద్రాక్షరశాల నొక దానిని ఏర్పాటుచేయు సంకల్పింపబడినది. కొంతవరకు చందాలు గూడ వసూలు చేయబడినవి. ఆ ప్రకారము వసూలు అయిన మొత్తము చాలనందున కావలసిన సొమ్మును అప్పుగా తీసికొని వచ్చి నడరు ముద్రాక్షరశాలకు అగత్యము లగు వస్తువు లన్నియు సంపాదించబడినవి. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు నడరు ముద్రాక్షరశాలను రు 8,000 ల విలంబగల పేర్ల ఇయ్యబడినవి. మిగిలిన విషయము లన్నియు “ప్రోస్పెక్టు”నుండు “మెమోరాండము”నుండు చూడగలరు. వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను.

అయ్యంగి వేంకటరమణయ్య మేనేజింగు డైరెక్టరు, బెజవాడ

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)
తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి కలనూ నెయిందు కలవు. యందును పోగొట్టును. శిశోజములకు పట్టునంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటలకు కండకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.
కామినియా ఆయిలు తలనూ నె అన్నిటిలోన శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దవారికి మహాపకారము మొనరించినది.
నేడు దీని నుపయోగించిచూడుడు.
తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 పి. పి. చార్జ్ 0.6-0 అణాలు.
చూడుబుడ్డు 2-10-0 పి. పి. చార్జ్ రు 0-12-0 అణాలు.
సోల్ ఏజెంట్లు. పి. పి. మనీయార్డరు కమిషను రు 0.2-0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
125 హమ్మచనీడు, బొంబాయి.
D 126 W 100.

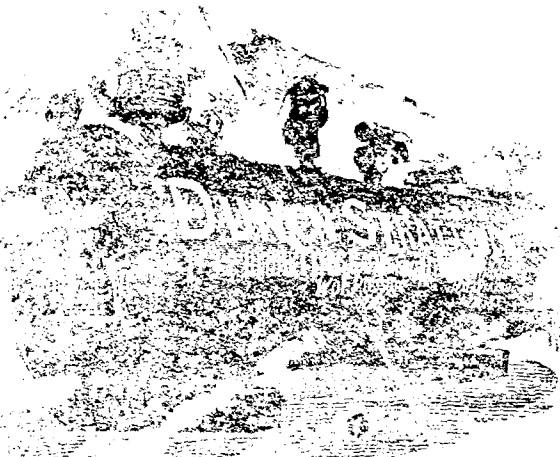
మలయ చందనము.
గనేరియూ అను సెకర్యోమునకు కుశారము పచ్చములేదు. దీనికాకితో పనిలేదు. ఎఱుపు, తెలుపు, పచ్చు, అను మూడు విధముల సెకర్యోమును మూడు పూటలలో మాన్పును. స్త్రీలకును పురుషులకును కూడ ఇది రాక్షోధము.
దబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0
1 చందినీ (మలయచందనమున కనుసాను) బొమ్మ 8-0-0
1251 ఋతుశోధక
ఋతుశాల మున్నగు గర్భాశయ దోషములను బోగొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. దబ్బీ 2-0-0
పీ యూ ష ము
కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచినీరువారన. గుణము గల అముశ్శేదయోగము. దబ్బీ 0-12-9
గంధర్వసార్వసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

DUNCAN STRATTON & Co.

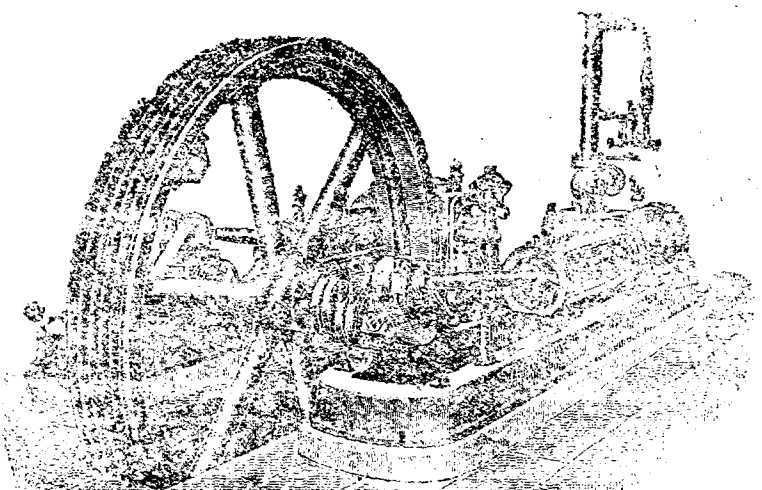
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

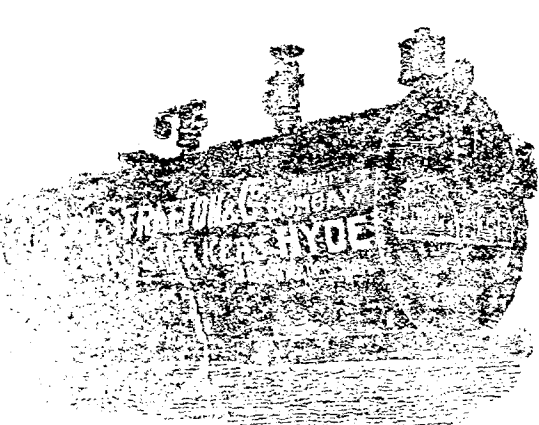
ఎంజనీలు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, కి మెయిన్ వీది, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — దయామెటరు
అ 4. మొదలు 6 అ 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ లోంగు (మెషరు
80 పానులు మొదలు
160 పానులవరకు వుండును.

ప్రాక్టసు స్టీల్ కార్నిష్ బాయిల్లు.

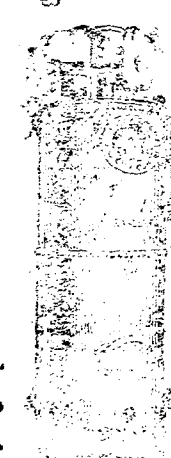

ప్రాక్టసు స్టీల్ లంకామెరు బాయిల్లు.
పొడవు 23 అ॥ మొదలు 32 అ॥ వరకు వుండును.

దయామెటరు 6 అ॥ మొదలు 8 అ॥ 6 అం వరకు వుండును.
స్టీమ్ లోంగు (మెషరు 100 పా॥ మొ॥ 250 పా॥ వరకు వుండును.

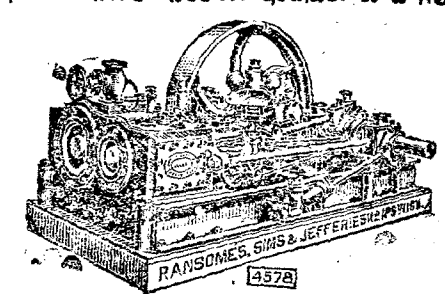
లోకో మోటివ్ బాయిల్లు.
స్టీమ్ లోంగు (మెషరు 80 పానులు మొదలు
100 పా॥ 110 పా॥ 120 పా॥ వరకు వుండును.

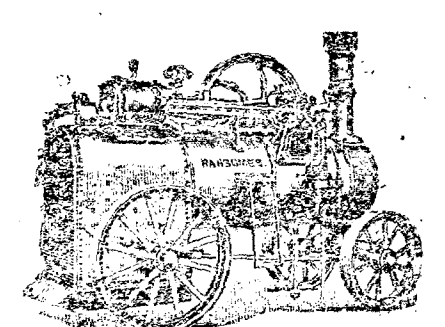
స్టీమ్ లోంగు (మెషరు 100 పానులు వరకు వుండును.
100 పానులు వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది స్పిన్నింగు మెషిన్
దూది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్లు
కోల్డ్ షుట్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
కట్టు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగడ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరగజ్ నూనె కరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్స్ ట్రాక్ ట్రెజింగు (ప్లాట్) కొరముట్లు
లేకులు కర్కుపాపు కొరముట్లు
స్టీలు మెషింగు, కప్పింగులు, వెడ్జింగులు
కాల్ బరక్ అండ్ కాస్టు విరక్ ఫుల్లిలు.
కగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోల్ రీయబడినది).
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింపిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (మెషరు 120 పానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, మెషర్ సిలిండర్లు.
స్టీము (మెషరు 150 పానులు గలవి.

వికరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాల్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేజర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

అవ్వతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైలము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయుపునొప్పులు,
పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
ఈకవి కట్టికో నూనె మె రూ 0—10—0; డబ్బా 1-8 రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చు కలు.
అవ్వతాంజనం డిపో. } 108, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

